

**ДЕПУТАТ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Коваленко Валентина Михайлівна**

бульвар Т.Г.Шевченка, 185, к.416 м.Черкаси-1, 18001, тел./факс:(0472) 33-08-15, 54-04-69

від 1.02.2017

**Голові Черкаської обласної
державної адміністрації
Ткаченку Ю. О.**

Депутатське звернення

Шановний Юрію Олеговичу!

До мене як депутата обласної ради, звернулися представники Народного Руху України, ГО «Громадський рух соціальних ініціатив учасників бойових дій, АТО, ветеранів військової служби та працівників правоохоронних органів м. Києва» ГО «Українська Академія наук», ГФ Сила Правди, Міжнародна академія Козацтва, ГО «Пам'яті Героїв», ГО «Матері Миру», громадські активісти та небайдужі громадяни звертаємось до Вас з проханням не допустити будівництва Канівської ГАЕС та вивчити пропозиції, викладені у письмовому колективному зверненні з причин будівництва КГАЕС.

У результаті виконання «Програми розвитку гідроенергетики на період до 2026 року» (Розпорядження Кабміну № 552-р від 13 липня 2016), яка передбачає спорудження Канівської ГАЕС та каскаду нових ГЕС на верхньому Дністрі, нас чекає остаточна загибель Дніпра та знищення унікального Дністровського каньйону.

Окрім недоведеної необхідності для енергосистеми та невиправдано високих затрат на будівництво, які ніколи не окупляться, існують величезні ризики непоправних екологічних наслідків від будівництва Канівської ГАЕС та зростання ризиків техногенної катастрофи.

По-перше, це ризик того, що в результаті роботи ГАЕС, пов'язаної з скиданням у Канівське водосховище величезних об'ємів води, з dna

водосховища буде підніматися радіоактивний мул, який осів там після аварії на Чорнобильській АЕС. Внаслідок роботи ГАЕС ці радіоактивні сполуки знов змішаються з водою і будуть переміщуватись за течією в напрямку Канева і Черкас, Кременчука. Оскільки водозабір багатьох міст, в тому числі і Черкас здійснюється з Дніпра, це може мати важкі наслідки для здоров'я мільйонів українців.

По-друге, Канівські гори є геологічно неоднорідними, багато шарів зібрані у складки, зміщені або навіть перевернуті (так звані Канівські дислокації). Внаслідок цього існує небезпека, що під тиском ваги води у 18 мільйонів кубометрів (тонн) та ваги самої бетонної чаші, у поєднанні з коливаннями під час землетрусів чи терористичного акту, може статися зсув та пошкодження водосховища ГАЕС. Згідно висновку, підписаного директором Інституту геологічних наук України НАН України, академіком Петром Гожиком, спорудження Канівської ГАЕС в районі села Бучак може призвести до непоправних наслідків, оскільки зона, на якій заплановане майбутнє будівництво, характеризується надзвичайно складною геологічною будовою. Оскільки воно буде розташоване на значній висоті та враховуючи великий об'єм води, в разі аварії на ГАЕС, ударна хвиля може пошкодити та знищити дамбу Канівської ГЕС, що призведе до катастрофічних наслідків – знищення міста Канева, розташованих на берегах Дніпра сіл та частини міста Черкаси. Також можливий ефект доміно і знищення ударною хвилею води всіх дамб водосховищ нижче по Дніпру.

По-третє, тільки в рамках підготовчих робіт вже заплановано вирізання 196000 дерев на площі 1000 гектарів. А це прибережна смуга Дніпра та унікальні екосистеми Канівських гір, які будуть в результаті по-варварськи знищені.

По-четверте - існує реальна небезпека погіршення якості води, вимирання риби та водних організмів. В результаті роботи ГАЕС в водосховищі буде підійматись з дна не тільки радіоактивний мул, а й органічні рештки, що викличе бурхливий ріст певної частини річкової біоти (живих організмів), та спричинить руйнацію усталених екосистем, оскільки умови проживання для багатьох видів будуть порушені. В кінцевому результаті це призведе до цвітіння та гниття водойми біля ГАЕС, що разом з вбитою турбінами рибою, а за дослідженням директора Інституту гідробіології НАНУ професора, доктора біологічних наук Сергія Афанас'єва від турбін гине від 40 до 90%. Цей фактор різко змінить умови для водних організмів на незрівнянно більші площі вниз по течії Дніпра. В решті решт це призведе до гниття великої кількості рослинних і тваринних залишків, як це спостерігається майже повсюдно на Дніпрі. Загибель більше ніж 90% планктону, який є основним

продуцентом кисню, призведе до вимирання організмів, чутливих до концентрації кисню у воді.

Ось позиція WWF Фонду захисту дикої природи- найбільшої неурядової екологічної організації : «З кожним роком в Україні зменшується кількість природних незарегульованих річок, тому вони повинні бути максимально збережені та захищені від руйнування та забудови. Мають бути виділені та затверджені на законодавчому рівні особливо цінні річки та річкові ділянки, де будівництво ГЕС буде повністю забороненим (так звані «no-go areas»).

Перед розробкою планів щодо збільшення гідроенергетичних потужностей в Україні:

- мають бути уважно розглянуті довгострокові цілі та пріоритети розвитку енергетики в країні;

- всі можливі альтернативи мають бути детально проаналізовані. Особлива увага має бути приділена напрямку енергозбереження та підвищення енергоефективності;

- тільки у випадку, якщо дійсно збільшення енергетичного потенціалу є необхідним, але екологічно дружньої альтернативи не існує, побудова нових ГЕС є можливою.»

Уряд каже що альтернатив ГАЕС немає, насправді вони є, у світі вже розроблені і існують альтернативні джерела акумулювання енергії, як наприклад комплекси з промислових акумуляторів компанії Тесла, криогенна електростанція яка використовує для акумулювання енергії скраплене повітря, пневмоелектростанції на стисненому повітрі та інші, тобто ГАЕС аж ніяк не єдиний спосіб акумулювання електроенергії, існують реальні альтернативи ГАЕС. Також прослідковується тенденція до зменшення об'ємів будівництва нових гідроелектростанцій в зв'язку з розумінням їх шкідливого впливу на екологію річок та екосистем загалом. Багато дамб в Європейському союзі і США демонтуються, а водосховища спускаються для відновлення річок, які через роботу ГЕС майже загинули. Всі ми останніми роками є свідками жахливого екологічного стану головної річки України - Дніпра. Дніпро буквально гине, і в першу чергу це пов'язане з наслідками спорудження совєцькою владою каскаду ГЕСів і водосховищ на Дніпрі, що призвело до втрати можливості самоочищення річки, через майже повну відсутність течії у водосховищах.

✓ Досить сумнівною є економічна ефективність, передбачені величезні витрати, а ефект для економіки та енергетики буде мінімальним. Загальна вартість будівництва за Програмою розвитку гідроенергетики до 2026 - понад 80

мільярдів гривень. Вартість будівництва Канівської ГАЕС - орієнтовно 1,5 млрд. доларів США (більше 40 мільярдів гривень). Витрати на будівництво планують здійснити за рахунок кредиту під державні гарантії від Міжнародного банку реконструкції і розвитку та Європейського інвестиційного банку, однак остаточного рішення щодо надання кредиту на будівництво ці банки до сьогодні не затвердили. Проведення переговорів щодо надання кредиту тільки передбачено Кабміном в першому кварталі 2017 року. Не дивлячись на це, в 2016 році вже було передбачено та виділено державним ПАТ «Укргідроенерго» 500 мільйонів гривень на проведення підготовчих робіт для будівництва Канівської ГАЕС. Серед інших робіт – вирубування 196 тисяч дерев на площі 1000 гектарів.

Тендер на освоєння цих 500 мільйонів виграло ТОВ "Консорціум "НВО "Укргідроенергобуд", яке є фігурантом кількох кримінальних справ, в тому числі щодо ухиляння від сплати податків на десятки мільйонів гривень, є також справи пов'язані з злочинною діяльністю самого ПАТ «Укргідроенерго» в 2010-2015 роках. Цілком можливо, що саме ця фірма буде здійснювати і майбутнє будівництво ГАЕС. За свою діяльність консорціум "Науково-виробниче об'єднання "УКРГІДРОЕНЕРГОБУД" має 36 ухвал та постанов у кримінальному судочинстві. 26 з них - лише протягом цього року.

Ось деякі деталі з її «професійної» діяльності: згідно з ухвалою Шевченківського райсуду від дев'ятого листопада 2016 року, службові особи Консорціуму "НВО "Укргідроенергобуд", діючи у період 2015 року, використовуючи схему, до якої входили підприємства з ознаками фіктивності: ТОВ "Гравсменедж", ТОВ "Лабелла груп", ТОВ "Варшава трейд", ТОВ "Грін лайт груп", відображаючи в податковій звітності удаваних операцій з купівлі обладнання - струмопроводу, умисно ухилились від сплати податку на додану вартість на загальну суму 21 431 157, 68 грн. Також щодо діяльності самого ПАТ «Укргідроенерго» в ухвалі слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 05 вересня 2016 року йдеться про те, що службові особи ПАТ «Укргідроенерго» протягом 2010-2015 років, зловживаючи своїм службовим становищем, *всупереч державним інтересам брали участь у схемі розкрадання державних коштів, купуючи товари, роботи та послуги у підконтрольних суб'єктів господарювання за значно завищеними цінами, серед яких є й переможець тендеру на підготовчі роботи на Канівській ГАЕС ТОВ «Консорціум «НВО Укргідроенергобуд», ТОВ «ШДСУ», ТОВ «Грін Лайт», ТОВ «Будмонтажсервіс 1», ТОВ «Укренержи», ТОВ «Кабельтехпостач», які для мінімізації податкових зобов'язань, а також легалізації коштів перераховували гроші на рахунки фіктивних підприємств та переводили їх з безготівкової форми в готівкову.*

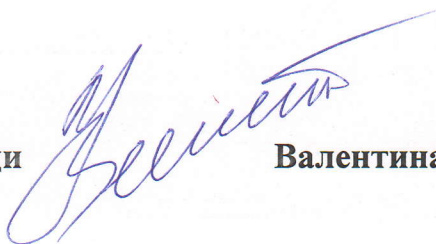
Враховуючи такий "багатий" досвід і "професіоналізм" ПАТ Укргідроенерго та приватного ТОВ «Консорціум «НВО Укргідроенергобуд» в освоєнні державних коштів, зрозуміло, що основною метою спорудження Канівської ГАЕС є зовсім не наміри стабілізувати роботу енергосистеми України, енергосистема нормально працює і без канівської ГАЕС. Пікові навантаження, які планують забезпечувати за рахунок Канівської ГАЕС вже й так забезпечуються за рахунок роботи Канівської та інших ГЕС, Київської і Дністровської ГАЕС. Спорудження Канівської ГАЕС тільки частково стабілізує енергосистему, що враховуючи величезні витрати економічно не виправдано. Основною метою уряду Гройсмана є банальне бажання забезпечити прибуток за рахунок будівництва пов'язаним з ними фірмам та розкрати частину коштів, що буде легко зробити враховуючи масштаби і вартість будівництва. А це 45 мільярдів гривень, або більше 6 відсотків бюджету 2017, що перевищує витрати на армію, нацгвардію, поліцію, прикордонників і СБУ разом узятих. І це в той час, коли на будівництво заводу з виробництва патронів та артилерійських снарядів кошти ніяк не знайдуть.

Українська Академія наук визнала будівництво Канівської ГАЕС безперспективним та економічно невиправданим, висновок тут: Ділянка навколо Бучака є унікальною археологічною пам'яткою. На прибережній смугі завдовжки 6 і завширшки 2,5 км знаходять ся 14 поселень, 5 городищ та 2 могильника, які представляють практично всі археологічні культури, відомі в Середній Наддніпрянщині – від Трипільської культури (4-те тисячоліття до Різдва Христового) до пізнього середньовіччя та козацької доби. Унікальність Бучацького археологічного комплексу полягає не лише в культурно-хронологічній повноті – такий комплекс фактично не має аналогів на Подніпров'ї. Причому, більшість пам'яток лише означені, досі повністю не досліджені. Городище на горі Лисуха, за свідченням істориків, не має прямих аналогів з жодною з відомих археологічних культур і може стати гучним відкриттям для сучасної науки. Крім археологічних решток стародавніх поселень і могильників, ця територія насичена пам'ятками слов'янської духовної культури. Згідно з висновками академіка РАН Бориса Рибаківа - одного з найавторитетніших фахівців у галузі давньослов'янської та давньоруської культури, який займався безпосереднім дослідженням придніпровських круч Трахтемирової Луки (і, зокрема, Бабиної Гори), саме тут розташовувалося найдавніше святилище Великої Богині Матері наддніпрянського племінного союзу слов'ян. Крім того, ця місцина правувала як священний центр для багатьох племен і народів попередніх часів. Трахтемирова Лука - це край сумної бойової слави. У часи Другої світової війни саме тут знаходився Бучацько Селищанський (за деякими джерелами

Студенецький) плацдарм - місце першої, невдалої спроби радянськими військами форсування Дніпра, однієї з найбільш кровопролитних битв Другої світової війни. Майданчик будівництва планується розташувати на місці найгарячішої ділянки. Тут досі збереглися тисячі метрів польових укріплень, в навколишніх лісах трапляються залишки бойового озброєння і недосліджені поховання багатьох тисяч учасників боїв. І ці пам'ятки можуть так і залишитися навіки недослідженими, бути знищеними.

Від нас залежить, *що* переможе – бажання наживи тимчасових владців-олігархів, у вигляді кабміну Гройсмана, готових заради власних прибутків знищувати Україну, чи збереження природного багатства і чистого довкілля для майбутніх поколінь українців.

Депутат Черкаської обласної ради

Валентина Коваленко

Додаткові матеріали для ознайомлення:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/552-2016-p>

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Бучак>

http://kanos.com.ua/NewsOpen/id_news_145070

Більш детально тут : <http://nikorupciji.org/2016/12/14/pivmilyarda-na-pidhotovku-budivnytstva-kanivskoji-haes-vyhrala-firma-z-pidozroyu-u-vidmyvanni-hroshej/>

Інформація по тендеру тут : <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2016-10-13-000361-c/>

<http://ecotown.com.ua/news/Tesla-stvoryla-naybilshu-v-sviti-akumulyatornu-stantsiyu-yemnistyu-80-MVt-hod/>

http://kanos.com.ua/NewsOpen/id_news_145008

https://uk.wikipedia.org/wiki/Канівські_гори).